

gvardiya, 1924. 152 s.

15. Ponomarev N. I. Vozniknovenie i pervonachal'noe razvitie fizicheskogo vospitaniya. Moskva : Fizkul'tura i sport, 1970. 248 s.

16. Prikhod'ko V. V. Pedagogicheskie osnovy fizkul'turnogo obrazovaniya studentov (opyt igrovogo proektirovaniya i ehkspertizy) : dis. ... d-ra ped. nauk : 13.00.04. Moskva, 1991. 416 s.

17. Tomenko O. A. Teoretyko-metodolohichni osnovy nespetsialnoi fizkulturnoi osvity uchnivskoi molodi : avto-ref. dys. ... d-ra nauk z fiz. vykh. : 24.00.02. Kyiv, 2012. 36 s.

18. Filosofskij ehnciklopedicheskij slovar' / gl. red. L. Il'ichev. Moskva : Sov. Ehnciklopediya, 1983. 839 s.

19. Shakhverdov G. G. Petr Francevich Lesgaft ; v kn. Lesgaft P. F. Sobr. soch.; v 4 t. Moskva : Fizkul'tura i sport, 1951. T. 1. S. 7-62.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.3(148).24

УДК: 378.147:796.071.4

Пришева О. Б.,
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методик фізичного виховання
Херсонського державного університету,
Драгунов Д. М.,
доктор філософії, старший викладач кафедри фізичної реабілітації
Національного університету «Чернігівська політехніка»,
Голубничий М. В.,
викладач кафедри фізичної підготовки та спорту, Національної академії Національної гвардії України,
Павлов Р. В.,
старший викладач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки
Харківського національного університету внутрішніх справ,
Кулібаба С. О.,
старший викладач кафедри фізичного виховання та ЛФК,
Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова,
Мичковська Л. І.,
старший викладач кафедри фізичного виховання та ЛФК,
Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова,

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ТЕХНІКО-ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ САМБІСТІВ ВИСОКОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗА ПІДСУМКАМИ «ЧС-2021»

Враховуючи результати аналізу науково-методичної, спеціальної та довідкової літератури, членами науково-дослідної групи встановлено, що питанням аналітико-статистичного огляду техніко-тактичної підготовленості спортсменів високої кваліфікації (Топ-3 світового рейтингу), які спеціалізуються у спортивному розділі боротьби самбо за підсумками їхньої участі в «ЧС – 2021» – присвячено недостатню кількість спеціалізованих науково-методичних праць, що потребує подальших наукових розвідок та підкреслює актуальність і практичну складову обраного напрямку дослідження.

Головною метою дослідження є аналітико-статистичний аналіз техніко-тактичної підготовленості висококваліфікованих самбістів (Топ-3 світового рейтингу, чоловіків), чемпіонів та призерів «ЧС – 2021» (м. Ташкент, Узбекистан). В процесі аналітико-статистичної роботи членами науково-дослідної групи були використані наступні методи: абстракції, вимірювання, експертного оцінювання, опитування, порівняння, спостереження тощо.

Провідним тренерам збірних команд областей України з боротьби самбо рекомендується зосередити увагу на підвищенні показників активності та ефективності змагальних дій самбістів. Досягнення зазначених вище показників є можливим за наступних умов: удосконаленні техніко-тактичної підготовленості самбістів, а також покращенні їхніх показників підсистеми біологічного контролю.

Ключові слова: аналітична діяльність, боротьба самбо, висока кваліфікація, порівняльний аналіз, рейтинг, статистика, технічна підготовка, чемпіонат світу, чоловіки

Pryshva O., Drahunov D., Holubnychyi M., Pavlov R., Kulibaba S., Michkovska L Analytical review of technical and tactical training of highly qualified athletes (men) who specialize in Sambo wrestling based on the results of the "2021 World Cup". Taking into account the results of the analysis of scientific-methodical, special and reference literature, the members of the research group established, that the issue of analytical and statistical review of technical and tactical training of highly qualified athletes (Top 3 world rankings), who specialize in the sports section of Sambo wrestling as a result of their participation in the "World Cup – 2021" – insufficient number of specialized scientific and methodical works is devoted, which requires further research and emphasizes the relevance and practical component of the chosen field of study.

The main purpose of the study is analytical and statistical analysis of technical and tactical training of highly qualified Sambo wrestlers (Top 3 world rankings, men), champions and winners of the 2021 World Cup (Tashkent, Uzbekistan). In the process of analytical and statistical work, the members of the research group used the following methods: abstraction,

measurement, expert evaluation, survey, comparison, observation, etc.

Leading coaches of the national teams of the regions of Ukraine in wrestling Sambo are recommended to focus on improving the activity and efficiency of competitive actions of Sambo wrestlers. Achieving the above indicators is possible under the following conditions: improving the technical and tactical training of Sambo wrestlers, as well as improving their performance subsystem biological control.

Keywords: analytical activities, Sambo wrestling, high qualification, comparative analysis, men, rating, statistics, technical training, world championship,

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. На сьогодні боротьба самбо (спортивний та бойовий розділи) за своїм техніко-тактичним арсеналом є достатньо ефективним видом спорту. Це підтверджується чисельними перемогами українських самбістів: Я. Амосова, П. Давиденка, Д. Парубченка, І. Потері, В. Руднева, а також низкою закордонних спортсменів: Ф. Омелянком, О. Тактаровим, Х. Нурмагомедовим, М. Ханом, Б. Хатхоху), які спеціалізуються в боротьбі самбо на змаганнях різних рангів зі змішаних бойових мистецтв (ММА) й інших видів олімпійських та неолімпійських одноборств.

Варто підкреслити, що боротьба самбо (спортивний та бойовий розділи) є високофункціональним засобом гармонійного та фізичного розвитку особистості, крім цього зазначений вид одноборства забезпечує формування навичок самозахисту у представників різних груп населення, а також забезпечує формування готовності індивіда до захисту України, що на сьогодні є важливим практичним завданням.

Необхідно також підкреслити, що змагальні сутички висококваліфікованих самбістів характеризуються високою динамікою, блискавичністю атакуючих та захисних техніко-тактичних дій, що сприяє залученню до спортивних заходів широкого кола глядачів. Важливим є й те, що з метою підвищення популярності зазначеного вище виду спорту серед представників різних груп населення, виконавчим комітетом всесвітньої федерації самбо (ФІАС) прийнято рішення про внесення змін у «Правила змагань» з боротьби самбо, а також бойового самбо. Ключовим нововведенням стала трансформація існуючих вагових категорій, як у чоловіків, так і у жінок. Також були внесені зміни в систему критеріїв оцінювання техніко-тактичних дій, а також у змістову частину організації суддівства, тощо.

Підсумовуючи вище перелічене, в реаліях сьогодення актуальним і своєчасним є організація якісного аналітико-статистичного аналізу техніко-тактичної, а також всебічної підготовленості самбістів, представників спортивного розділу боротьби самбо «Топ-3 світового рейтингу». Це сприятиме своєчасному, а також раціональному внесенню коректив у річні плани підготовки провідних українських самбістів (різних вікових груп та вагових категорій), що сприятиме підвищенню їхньої результативності виступів на змаганнях найвищих рангів.

Дослідження виконано відповідно до планів: науково-дослідної роботи кафедри теорії та методики фізичного виховання Херсонського державного університету, кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету №3 Харківського національного університету внутрішніх справ, а також профільних кафедр закладів вищої освіти відповідно до договорів про міжкафедральну співпрацю (ініціативний науковий проєкт «Статистика Самбо»; 2021-2022 р.р.).

Аналіз останніх досліджень і публікацій (1 етап дослідження, листопад-грудень 2021 р.) у обраному напрямі дозволив визначити низку учених: С. Русанівського, О. Федченка, О. Крука, С. Олексійчука, Р. Лисика, В. Штому, С.М. Безпалого [1], В. Волкова [2], А. Дяченко, Ю. Паламарчук, М. Маєвського, С. Ільченка, Е. Сивохопа, І. Кушнір [3], С. Лазоренка (ст.), А. Панчука, І. Панчук, С. Лазоренка (мол.), Є. Кравчука, А. Посипайка, М. Данилюка [4], О. Хацаюка, Б. Кіндзера, О. Пришву, А. Івченко, С. Кулібабу, О. Кусовську [5] та інших фахівців одноборств (К. Ананченка, Г. Арзютова, А. Алексеєва, Н. Бойченко, М. Хасанова), які у своїх працях висвітлювали актуальні питання організації системи багаторічної підготовки спортсменів, які спеціалізуються в боротьбі самбо.

Не менш цікавими, виконаними на високому науково-методичному рівні є роботи провідних учених і практиків: С. Ільченка, О. Солодкої, А. Федорішко, Ш. Ковача, О. Кравченко, О. Пономаренка [6], А. Дяченко, І. Райтаровської [7], Ю. Паламарчук, О. Солодкої, О. Кусовської, П. Мамотька, Г. Гавриша, Р. Кохановського [8], О. Хацаюка, О. Солодкої, О. Суrowова, Н. Партико, О. Полякова, О. Кусовської, Є. Лозового, Ю. Белошенка [9] та інших фахівців у напрямі бойових мистецтв (А. Антонюка, А. Дяченко, С. Замрозевич-Шадріної, С. Ільченка, І. Ковальова, Т. Людовик), у яких розкриті шляхи, а також надано методологію організації аналітико-статистичного огляду техніко-тактичної підготовленості одноборців високої кваліфікації за підсумками їхньої участі у змаганнях найвищих рангів.

Варто зауважити, що упродовж зазначеного етапу, членами науково-дослідної групи у складі: О. Пришви, Д. Драгунова, М. Голубничого, Р. Павлова, С. Кулібаби, Л. Мичковської, О. Хацаюка (провідні учені та практики у обраному напрямі дослідження) – здійснено аналіз, а також вибірку необхідного відеоматеріалу. Крім цього, зазначеними вище фахівцями проведено систематизацію офіційних протоколів (відеоматеріалів) результатів виступу самбістів високої кваліфікації, чемпіонів та призерів Чемпіонату світу – 2021 з боротьби самбо у м. Ташкент, Узбекистан (надалі – «ЧС – 2021»).

Відповідно до результатів аналізу науково-методичної, спеціальної та довідкової літератури (моніторингу спеціалізованих Інтернет-джерел), членами науково-дослідної групи (НДГ) встановлено, що проблематиці аналітико-статистичного огляду техніко-тактичної підготовленості спортсменів високої кваліфікації (Топ-3 світового рейтингу), які спеціалізуються у спортивному розділі боротьби самбо за підсумками їхньої участі в «ЧС – 2021» – присвячено недостатню кількість спеціалізованих науково-методичних праць, що потребує подальших наукових розвідок та підкреслює актуальність і практичну складову обраного напрямку дослідження.

Мета статті. Головною метою дослідження є аналітико-статистичний аналіз техніко-тактичної підготовленості висококваліфікованих самбістів (Топ-3 світового рейтингу, чоловіків), чемпіонів та призерів «ЧС – 2021».

Для досягнення мети дослідження планувалося вирішити наступні завдання:

- провести моніторинг спеціалізованих Інтернет-ресурсів (аналіз науково-методичної та довідкової літератури) у напрямі всебічного забезпечення системи багаторічної підготовки спортсменів, які спеціалізуються в боротьбі самбо, а також у інших видах спортивної боротьби);
- здійснити аналіз спеціальної та довідкової літератури у напрямі організації аналітико-статистичного огляду техніко-тактичної підготовленості однокорців високої кваліфікації за результатами їхньої участі в змаганнях різних рангів.

Методи дослідження. В процесі аналітико-статистичної діяльності використані наступні методи: абстракції, вимірювання, експертного оцінювання, опитування, порівняння, спостереження тощо. Також враховано особистий досвід організації системи багаторічної підготовки однокорців різних вікових груп (вагових категорій) та спортивної кваліфікації.

Виклад основного матеріалу дослідження. У динаміці 2 етапу дослідно-аналітичної роботи (грудень 2021 – січень 2022 р.р.), членами НДГ проаналізовані провідні показники техніко-тактичної майстерності самбістів високої кваліфікації (Топ-3 світового рейтингу, чоловіків) за результатами їхнього виступу в «ЧС – 2021» (див. табл. 1).

Таблиця 1

Аналітико-статистичні результати виступу самбістів високої кваліфікації (Топ – 3 світового рейтингу) за підсумками «ЧС – 2021»

Зайняте місце	Прізвище та ім'я самбістів (країна)	Основні техніко-тактичні характеристики						
		оц. 4 бали	оц. 2 бали	оц. 1 бал	к-сть утрим.	к-сть бол. прий.	к-сть пров. сутич.	заг. час. сутич. (год., хв., сек)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Вагова категорія до 58 кг (загальна кількість учасників 15 чол.)								
I місце	KARIMOV Akmaliddin (TJK)	3	1	1	1	1	4	00:15:12
II місце	KHERTEK Sayan (RSF)	2	1	1	1	1	4	00:19:05
III місце	CHIDRASHVILI Vakhtangi (GEO)	-	1	1	-	-	3	00:14:57
<i>продовження таблиці 1</i>								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
III місце	RAIYMKULOV Bolatbek (KAZ)	1	1	2	1	-	2	00:09:58
Всього за вагову категорію до 58 кг:		6	4	5	3	2	13	00:59:12
Вагова категорія до 64 кг (загальна кількість учасників 20 чол.)								
I місце	ZHANANIYET Rakhat (KAZ)	1	1	2	1	1	3	00:11:50
II місце	KHUSRAVOV Khushqadam (TJK)	3	2	-	1	-	4	00:12:40
III місце	HLADKIKH Pavel (BLR)	3	-	-	1	1	3	00:10:29
	KULIKOVSKIKH Aleksandr (RSF)	3	-	2	1	1	4	00:17:31
Всього за вагову категорію до 64 кг:		10	3	4	4	3	14	00:52:30
Вагова категорія до 71 кг (загальна кількість учасників 22 чол.)								
I місце	KLETSKOV Nikita (RSF)	2	3	1	-	-	3	00:11:38
II місце	<i>(не присвоєно, дискваліфікований ERNAZAROV Sarbon, UZB)</i>							
III місце	KODZHAKOV Ramazan (BRN)	-	3	-	-	-	3	00:13:53
	SAYAPIN Uladzislau (BLR)	2	3	1	1	1	5	00:21:04
Всього за вагову категорію до 71 кг:		4	9	2	1	1	11	01:05:52*
Вагова категорія до 79 кг (загальна кількість учасників 21 чол.)								
I місце	KURZHEV Uali (RSF)	4	2	1	-	2	4	00:15:32

II місце	RAKHMONOV Ulugbek (UZB)	1	1	1	-	-	4	00:15:29
III місце	ALLABERDYEV Nedir (TKM)	3	-	1	-	1	3	00:07:29
	DARTAYEV Aidyn (KAZ)	2	1	1	1	-	4	00:19:43
Всього за вагову категорію до 79 кг:		10	4	4	1	3	15	00:58:13
Вагова категорія до 88 кг (загальна кількість учасників 24 чол.)								
I місце	ESHMURODOV Ikhtiyor (UZB)	5	-	2	2	2	4	00:16:57
II місце	RYABOV Sergey (RSF)	3	2	2	1	1	4	00:12:40
III місце	SAEEDIMADANI Seyedmoham. (IRI)	4	2	-	1	1	4	00:11:50
	STETSENKO Dmytro (UKR)	1	2	2	-	-	4	00:09:56
Всього за вагову категорію до 88 кг:		13	6	6	4	4	16	00:51:23
Вагова категорія до 98 кг (загальна кількість учасників 15 чол.)								
I місце	MERHALIKOV Nodirjon (UZB)	-	2	1	-	-	4	00:12:57
II місце	KONOVALOV Anton (RSF)	2	1	-	1	2	3	00:10:12
III місце	DAVYDCHUK Yaroslav (UKR)	-	-	3	-	-	3	00:16:14
продовження таблиці 1								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
III місце	ANLIER Gerard Michel (CMR)	2	3	-	-	-	4	00:20:00
Всього за вагову категорію до 98 кг:		4	6	4	1	2	14	00:59:23
Вагова категорія понад 98 кг (загальна кількість учасників 16 чол.)								
I місце	OSIPENKO Artem (RSF)	2	1	1	-	1	4	00:13:35
II місце	MOISIEIEV Alieksiei (UKR)	3	1	-	1	1	3	00:19:01
III місце	NATEA Ilie (ROU)	1	1	1	-	1	3	00:10:34
	NAMSRAIJAV Batsuuri (MGL)	-	2	2	-	-	4	00:20:00
Всього за вагову категорію понад 98 кг:		6	5	4	1	3	14	01:03:10
Примітка: 1) в процесі аналітико-статистичної обробки результатів виступів самбістів досліджуваної категорії використано офіційні протоколи «ЧС-2021» [10]; 2) згідно Правил боротьби самбо (спортивний та бойовий розділи) визначається два 3 місця; 3) ідентифікація країни чемпіонів та призерів «ЧС-2021» здійснено відповідно до міжнародних стандартів; 4) у графі 3 визначено загальну кількість технічних дій оцінених у 4 бали; 5) у графі 4 визначено загальну кількість технічних дій оцінених у 2 бали; 6) у графі 5 визначено загальну кількість технічних дій оцінених в 1 бал; 7) у графі 6 визначено загальну кількість проведених утримань; 8) у графі 7 визначено загальну кількість проведення самбістами больових прийомів; 9) у графі 8 визначено загальну кількість проведення самбістами змагальних сутичок; 10) у графі 9 визначено загальний час проведених сутичок самбістами упродовж змагань; 11) * враховано загальний час сутичок дискваліфікованого самбіста (ERNAZAROV Sarbon, UZB).								

У зазначених вище змаганнях найвищого рангу прийняли участь представники із 13 країн. Перше загальнокомандне місце виборолла збірна команда Всеросійської федерації самбо (3 золотих, 3 срібних та 1 бронзова нагороди), II місце – збірна команда Узбекистану (2 золотих і 1 срібна нагороди) і III місце збірна команда Таджикистану (1 золота та 1 срібна нагороди). Підсумки проведено відповідно до офіційної статистики Міжнародної федерації самбо (МФС) [10].

Збірна команда України посіла 5 загальнокомандне місце (1 срібна та 2 бронзових нагороди). В особистому заліку члени збірної команди України виборолли наступні місця: М. Белевцов – 9 місце (вагова категорія до 58 кг); Ю.

Яремчук – 9 місце (вагова категорія до 64 кг); К. Мельниченко – 9 місце (вагова категорія до 71 кг); М. Свідрак – 9 місце (вагова категорія до 79 кг); Д. Стеценко – 3 місце (вагова категорія до 88 кг); Я. Давидчук – 3 місце (вагова категорія до 98 кг); О. Моїсєєв – 2 місце (вагова категорія понад 98 кг). Аналіз найбільш ефективної техніки продемонстрованої самбістами високої кваліфікації (чемпіонів та призерів) «ЧС – 2021», незалежно від вагових категорій надано на рис. 1).

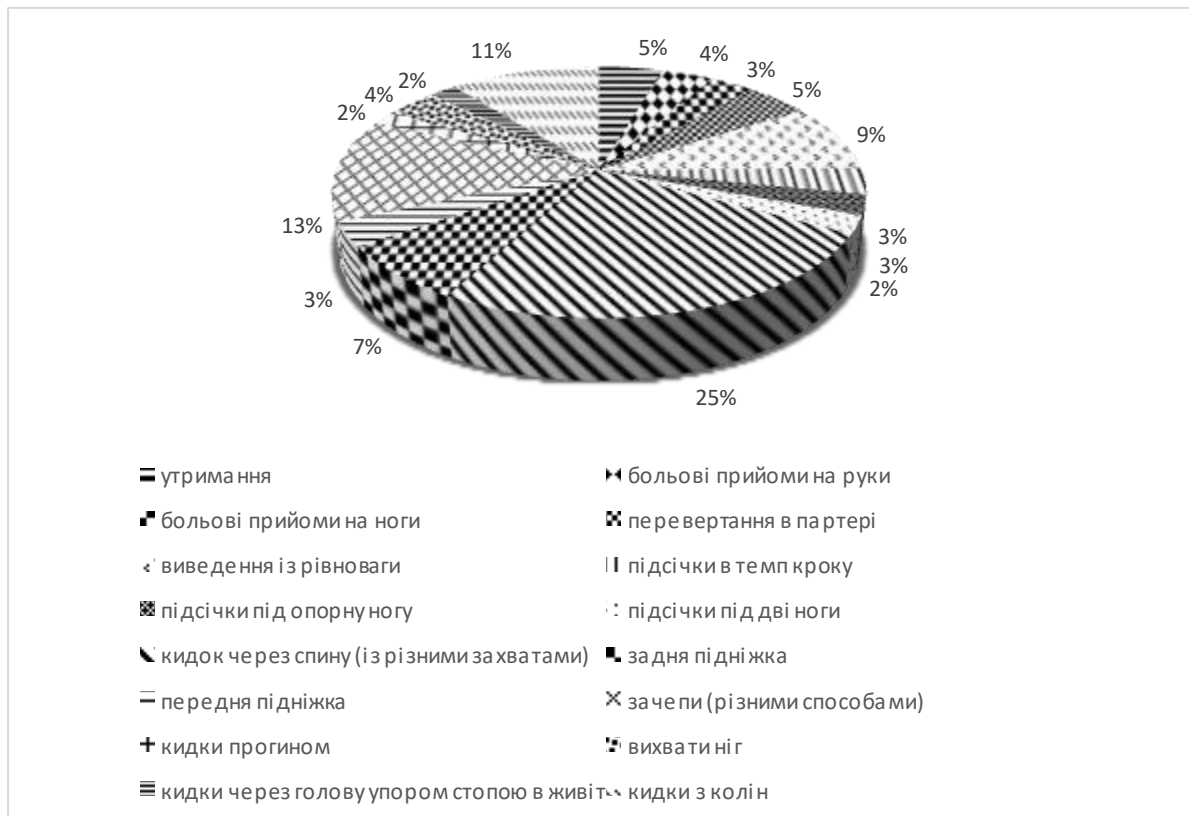


Рис. 1. Найбільш ефективні технічні дії досліджуваних самбістів високої кваліфікації (%), у динаміці їхньої участі в «ЧС – 2021», незалежно від вагових категорій

Аналізуючи протоколи змагань встановлено, що найтехнічним самбістом незалежно від вагової категорії є НЕКНІІТВААТАР Вауагмаа (UZB, вагова категорія до 88 кг), що забезпечило йому I місце в особистому заліку. Найменше часу (0,12 сек) для досягнення перемоги під час змагальної сутички витратили самбісти: ALLABERDYEV Nedir (TKM, вагова категорія до 79 кг; виборів бронзову нагороду) та DAVYDCHUK Yaroslav (UKR, вагова категорія до 98 кг; виборів бронзову нагороду).

Необхідно відмітити, що найдовше за часовими показниками (21 хв 04 сек, 5 сутичок) на борцівському килимі провів самбіст SAYAPIN Uladzislau (BLR, вагова категорія до 71 кг), який здобув бронзову нагороду в особистому заліку. У свою чергу, найменше сутичок (2 сутички) упродовж «ЧС – 2021» провів RAIYMKULOV Bolatbek (KAZ, вагова категорія до 58 кг), який за результатами утішливих сутичок став «бронзовим» призером «ЧС-2021». Варто зауважити, що найбільше зауважень та попереджень за порушення правил змагань (дискваліфікований під час фінальної сутички) отримав самбіст ERNAZAROV Sarbon (UZB, вагова категорія до 71 кг).

Відповідно до кількісного, а також якісного аналізу офіційних протоколів [10] «ЧС – 2021», визначено найбільшу кількість учасників – 24 чол., вагова категорія до 88 кг. І навпаки, найменш чисельнішими по – 15 чол., виявилися вагові категорії до 58 та 98 кг.

Таким чином, поставлені перед нам завдання виконані, а головна мета дослідження досягнута.

Висновки і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. В результаті теоретичного дослідження, членами науково-дослідної групи проведено аналітико-статистичний аналіз техніко-тактичної підготовленості висококваліфікованих самбістів (Топ-3 світового рейтингу, чоловіків), чемпіонів та призерів «ЧС – 2021» (м. Ташкент, Узбекистан).

Відповідно до отриманих результатів, провідним тренерам збірних команд областей України з боротьби самбо рекомендується статистико-аналітичну інформацію прийняти до уваги. Крім цього, доцільним є зосередження уваги тренерів на підвищенні показників активності та ефективності змагальних дій самбістів, а саме на: збільшенні обсягу атакуючих та захисних дій; збільшенні кількості та варіативності атакуючих і захисних прийомів; підвищенні коефіцієнтів надійності техніко-тактичних дій та комбінацій, а також якості оцінки окремої технічної дії; зменшення часу переходу від захисту до контратаки; оптимізація часу змагальної сутички для досягнення перемоги над супротивником тощо). Вважаємо, що досягнення зазначених вище показників є можливим за наступних умов:

- удосконаленні техніко-тактичної підготовленості самбістів (за рахунок збільшення: загального часу тренування; об'єму тренувального навантаження; інтенсивності тренувального навантаження; кількості прийомів за одиницю часу; кількості техніко-тактичних дій (комбінацій) за одиницю часу тощо);

- покращенні показників підсистеми біологічного контролю самбістів високої кваліфікації (за рахунок: розвитку сили та швидкості виконання техніко-тактичних дій та комбінацій; збільшення амплітуди і частоти кидків, а також зусилля яке розвивається при взаємодії з опорою; формування «позитивних» кутових переміщень у суглобах; розвиток та удосконалення вибухової сили окремих м'язів; формування тактильної чутливості, а також уміння керувати динамічним прискоренням загального центру маси, окремих біоланок, тощо).

Результати дослідно-аналітичної (статистичної) роботи впроваджені у систему багаторічної підготовки самбістів різних вікових груп: Вінницької, Харківської, Херсонської та Чернігівської областей. Перспективи подальших наукових розвідок у обраному напрямі передбачають проведення порівняльного аналізу техніко-тактичної підготовленості самбістів (чоловіків та жінок) високої кваліфікації за підсумками «ЧС – 2021» (м. Ташкент, Узбекистан).

Література

1. Русанівський С.В., Федченко О.І., Крук О.М., Олексійчук С.А., Лисик Р.В., Штома В.Д., Безпалый С.М. Характеристика психоемоційного стану майбутніх поліцейських у процесі занять боротьбою самбо. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Київ, 2020. – Вип. 5 (125). С. 132-135.

2. Волков В.Л. Структура фізичної підготовленості юних спортсменів 14-15 років, які спеціалізуються у боротьбі самбо. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Київ, 2020. – Вип. 6 (126). С. 33-36.

3. Дяченко А.А., Паламарчук Ю.Г., Маєвський М.І., Ільченко С.С., Сивохоп Е.М., Кушнір І.С. Результати дослідно-експериментальної перевірки технічних засобів термінової інформації в системі багаторічної підготовки одноборців. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Київ, 2021. – Вип. 10 (141). С. 56-61.

4. Лазоренко С.А., Панчук А.П., Панчук І.В., Лазоренко С.С., Кравчук Є.В., Посипайко А.О., Данилюк М.М. Перспективи впровадження у систему багаторічної підготовки одноборців бінарних навчально-тренувальних занять. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Київ, 2021. – Вип. 8 (139). С. 63-70.

5. Хацаюк О.В., Кіндзер Б.М., Пришва О.Б., Івченко А.О., Кулібаба С.О., Кусовська О.С. Програма удосконалення техніко-тактичної підготовленості одноборців-ветеранів (на прикладі борців самбо). Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Київ, 2021. – Вип. 6 (137). С. 121-127.

6. Ільченко С.С., Солодка О.В., Федорішко А.А., Ковач Ш.А., Кравченко О.С., Пономаренко О.В. Порівняльний аналіз виступу елітних дзюдоїстів чоловічої та жіночої статі за підсумками XXXII Літніх Олімпійських ігор. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Київ, 2021. – Вип. 11 (143). С. 57-66.

7. Дяченко А., Райтаровська І. Аналітично-статистичний аналіз техніко-тактичної підготовленості дзюдоїсток високої кваліфікації за підсумками «Олімпійських ігор – 2020»: колект. моногр. Вінниця: Європейська наукова платформа, 2021. С. 1-12.

8. Паламарчук Ю.Г., Солодка О.В., Кусовська О.С., Мамотько П.М., Гавриш Г.Г., Кохановський Р.А. Аналіз техніко-тактичної підготовленості дзюдоїстів високої кваліфікації за підсумками «ОІ-2020». Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Київ, 2021. – Вип. 9 (140). С. 80-85.

9. Хацаюк О.В., Солодка О.В., Суоров О.А., Партико Н.В., Полякова О.О., Кусовська О.С., Лозовий Є.А., Белошенко Ю.К. Аналіз техніко-тактичної підготовленості спортсменів високої кваліфікації, які спеціалізуються в бойовому розділі самбо за підсумками «ЧС-2021». Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Київ, 2022. – Вип. 1 (145). С. 120-126.

10. Результати «Чемпіонат світу – 2021 р., Ташкент (Узбекистан) бойове самбо» (Міжнародна федерація самбо, 2022): [електронний ресурс]. Режим доступу: <https://Sambo.sport/ru/events/championat-mira-po-Sambo-2021/results/?tab=30030755>.

References

1. Rusanivsky S., Fedchenko O., Kruk O., Oleksiychuk S., Lysyk R., Shtoma V., Bezpaly S. Characteristics of the psycho-emotional state of future police officers in the process of Sambo. Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports). Kyiv, 2020. – Issue 5 (125). p. 132-135.

2. Volkov V. The structure of physical fitness of young athletes aged 14-15 who specialize in Sambo. Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports). Kyiv, 2020. – Issue 6 (126). p. 33-36.

3. Dyachenko A., Palamarchuk Yu., Maevsky M., Ilchenko S., Sivohop E., Kushnir I. Results of experimental test of technical means of urgent information in the system of long-term training of wrestlers. Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports). Kyiv, 2021. – Issue 10 (141). p. 56-61.

4. Lazorenko S., Panchuk A., Panchuk I., Lazorenko S. (jun.), Kravchuk E., Posypayko A., Danyliuk M. Prospects for the introduction of binary training sessions in the system of long-term training of wrestlers. Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture

and sports). Kyiv, 2021. – Issue 8 (139). p. 63-70.

5. Khatsaiuk O., Kindzer B., Prishva O., Ivchenko A., Kulibaba S., Kusovska O. Program for improving the technical and tactical training of veteran fighters (on the example of Sambo fighters). Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports). Kyiv, 2021. – Issue 6 (137). p. 121-127.

6. Ilchenko S., Solodka O., Fedorishko A., Kovach Sh., Kravchenko O., Ponomarenko O. Comparative analysis of the performance of elite male and female judokas following the results of the XXXII Summer Olympic Games. Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports). Kyiv, 2021. – Issue 11 (143). p. 57-66.

7. Dyachenko A., Raitarovska I. Analytical and statistical analysis of technical and tactical training of highly qualified judokas based on the results of the "Olympic Games – 2020": collect. monogr. Vinnitsa: European Scientific Platform, 2021. p. 1-12.

8. Palamarchuk Yu., Solodka O., Kusovska O., Mamotko P., Gavrish G., Kokhanovsky R. Analysis of technical and tactical training of highly qualified judokas based on the results of "OG-2020". Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports). Kyiv, 2021. – Issue 9 (140). p. 80-85.

9. Khatsaiuk O., Solodka O., Surovov O., Partiko N., Polyakova O., Kusovska O., Lozovy E., Beloshenko Yu. Analysis of technical and tactical training of highly qualified athletes who specialize in the combat section of Sambo on the results of "World Cup-2021". Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports). Kyiv, 2022. – Issue 1 (145). p. 120-126.

10. Results "World Championship – 2021, Tashkent (Uzbekistan) Combat Sambo" (International Sambo Federation, FIAS, 2022): [Electronic resource]. Access mode: <https://Sambo.sport/ru/events/championat-mira-po-Sambo-2021/results/?tab=30030755>.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.3(148).25

УДК 796.011.3 – 053.5

Сембрат С. В.

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри спортивних ігор Університету Григорія Сковороди в Переяславі

Мовчан В. П.

старший викладач кафедри спортивних дисциплін і туризму Університету Григорія Сковороди в Переяславі

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КОМПЛЕКСНЕ ПЛАНУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ДІЙ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

У даній статті йдеться про підвищення ефективності системи фізичного виховання та необхідність в одержанні нових даних щодо визначення належних величин вибіркового педагогічного впливу, спрямованого на розвиток певних фізичних здібностей, що забезпечить вирішення цілого ряду завдань.

Як відомо, рівень фізичної підготовки дітей шкільного віку в даний час погіршується, що закономірно впливає на стан їх фізичного і психічного здоров'я.

Звичайно, участь у змаганнях вимагає певної підготовки учнів, розвитку їх фізичних здібностей.

У навчальному процесі з фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку спортивно-ігрова підготовка є цінною тому, що використання елементів змагальної діяльності сприяє виникненню позитивних емоцій, які значно підвищують працездатність дітей, що є одним з вагомих факторів виховання фізичних якостей. Крім цього відзначено, що в процесі спортивно-ігрової форми фізичної підготовки створюються педагогічні умови і для формування таких особистісних якостей, як колективізм, дисциплінованість, формування вольових та інших особистісних якостей дітей молодшого шкільного віку.

Ключові слова: *фізична підготовка, здібності, планування.*

Sembrat S., Movchan V. Organization and integrated planning of pedagogical actions in the process of physical training of children of primary school age. *This article deals with improving the efficiency of the physical education system and the need to obtain new data to determine the appropriate values of selective pedagogical influence aimed at the development of certain physical abilities, which will solve a number of problems.*

In physical education programs for primary school children, much of the time is devoted to the study of exercise techniques, and only in some physical training is allocated in a separate section and it is allocated 30% of study time per year.

It is known that the level of physical training of school-age children is currently deteriorating, which naturally affects their physical and mental health. In the educational process of physical education of primary school children sports and play training is valuable because the use of elements of competitive activities promotes positive emotions that significantly increase the efficiency of children, which is one of the important factors in educating physical qualities.

In addition, it is noted that in the process of sports and games form of physical training creates pedagogical